

Bilag A.

1.

I meget ærede Skrivelse og Circulaire af 15de April har det behagete Ministeriet at forlange, at Spørgsmaalet om Tilraadeligheden af det ved anden Behandling i Landstinget omændrede Lovforslag om Frimenigheder indenfor Folkekirken skulde bringes under Overveielse ved Landemodets udvidede Forhandlinger, hvorhos Ministeriet har ønsket, at det efter den Anledning, som de omhandlede Forhandlinger paa Rigsdagen og et Blik paa Forholdene selv maatte indeholde, gjordes til Gjenstand for en omfattende Discussion, hvilke Foranstaltninger — enten legislative eller administrative — der kunne være Anledning til at træffe til Afhjælpning af den Trang til Forandringer i Folkekirken's Forhold og i Ordningen af vore kirkelige Tilstande, der har fundet sit Udtryk under de ommeldte Forhandlinger. Ministeriet har særligt henledet Opmærksomheden paa Udtalelserne angaaende en udvidet Afgang for Menigheden til at udøve Indflydelse paa Valget af de geistlige Embedsmænd, saavelsom paa de Udtalelser, som ere skete angaaende Nødvendigheden af og Vanskelighederne ved at virkeliggjøre den i Grundlovens § 75 nedlagte Tanke. Ved herom at forlange Beretning indsendt, har det tillige behagete Ministeriet at forlange min egen Betænkning.

Efterat nu Sagen har været forelagt ved Landemodets udvidede Forhandlinger, hvor et betydeligt Antal af Stiftets Præster være tilstede, har jeg den Ære herom at gjøre Indberetning. Det ligger i Sagens Natur, at man paa Grund af de forelagte Sagens store Omfang, hvis grundige Behandling gjerne kunde medtage flere Maanedes, og den saa knap tilmaalte Tid af nogle Timer, maatte beslutte sig paa den størst mulige Begrænsning. Næst efter at henvise til Landemodsacten, der indeholder et Resumé af de enkelte Foredrag, skal jeg her søge at gjengive de Hovedtanker, der under Discussionen ere fremkomne, og Landemodets Afstemning i Henhold til disse.

Ved at omtale Afstemningen skal jeg bemærke, at herved kun forståes det egentlige Landemodes eller Provsternes og Biskoppens. Forsaavidt som ved enkelte af de offentligt meddeelte Referater er blevet paaanket, at det ved det skållandske Landemode ikke blev tilladt Præsterne at stemme, medens denne Tilladelse blev given ved de andre Landemoder, i hvilken Anse nogen Uklarhed over Landemodernes Vilkaar syntes at være tilstede, griber jeg Leiligheden til paany at udtale det Ønskelige i, at der maatte gives Præsterne en virkelig organisk Stemmeret ved Landemodet, og tillader jeg mig i Korthed at bringe det factiske Forhold i Grindring.

De udvidede Forhandlinger ved Landemodet fremkaldtes eller rettere sagt gjenoplivedes (jfr. Kongelig Rescript. 20de Januar 1809) ved et af mig fort efter min Afnævnelse til Biskop stillet Forslag og derefter indgivet Andragende til Ministeriet, hvilket Andragende med stor Velvillie blev imødeføjet af den daværende Cultusminister. Meningen var, at en fri Præstestemme skulde faae Afgang til at høres, forinden Landemodet tog sine Beslutninger om kirkelige